

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 40 kr., za pol leta 1 fl. 50 kr., za četert leta 55 kr.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 40, za pol leta 2 fl. 20 kr., za četert leta 1 fl. 10 kr.

V Ljubljani v sredo 18. avgusta 1858.

Kërma za pitanje.

S turšico se prešiči, goske, purmani in race kaj dobro pitajo. — Šrotana pšenica je najbolja obloda za prešiče, in pšenična moka, kuhana ali v kruh popečena, je njih najbolja kërma, če se jim proti koncu pitanja poklada. — Reženi slad (molc) je posebno za vole dober; po šrotanem ječmenu se meso zboljšuje, in bi se imel proti koncu pitanja vsakemu živinčetu dajati. — Od kuhane ječmena se golobje, goske, prešiči in goveja živina jako spita; govedina se ravno tako tudi od grahorice zredi, ako se s šrotanim ovsom in korenjem meša. — Kuhani bob in leča sta za pitanje goveje živine enako dobra kërma. Ajda z graham in grahorco zmešana je za pitanje že davnej poterjena klaja. Prosó se daje proti koncu pitanja posebno perutnini. — Oves dobro tekne konjem, prešičem in ovcam. — Kaj dobre so za pitanje oljnate semena, posebno dobro je pa lanéno seme, če se na vodi do žolce pokuha in proti koncu pitanja poklada. Lanéne preše so v začetku pitanja za vole, prešiče in goske dobra klaja, toda se proti koncu pitanja ne smejo pokladati zato, ker je meso po njih rumenkasto in nekako zoperno diši. — Seme sončnic perutnino dobro redí, toda meso je po njem nekako grenkljato, in proti koncu pitanja se ne smé živalim zobati dajati. — Pravi in pa divji kostanj sta tudi za pitanje kaj dobra. Toda divji kostanj se mora pred pitanjem v merzlo vodo djati, da grenjkobo zgubi. Ta kostanj se na kosce skerhlja, enkrat v vodi prekuha, potem se posuši in šrota. Ne jé ga samo goveja živina rada, temuč tudi prešiči, ovce in kozé rade po njem segajo. Želod je kuhan ali srov tudi za pitanje dober; prešiči in purani se po njem kaj dobro spita. — Ravno tako dober je tudi žir ali bukvica za pitanje razne živali. Če se pa prešičem poklada, se mu mora tudi nekoliko želoda pridjati, sicer bi bil špeh preslab. — Jabelka, hruške in vse drugo kislo sadje, je kuhano verla klaja za pitanje razne živine, posebno prešičem dobro dé.

Koliko je stelja iz hoste vredna?

Virtemberski gojzdnar Fišbach pravi v „Allg. Forst- und Jagd-Ztg.“, da je stelja iz gojzdov sploh slab gnoj; borova stelja pa je vendar še bolja memo listja. Gotove skušnje učé, — piše gosp. Fišbach — da cent borove stelje ali maha ne zdá ali zaleže več kakor 58 funtov slame (kakega ozimnega žita), — cent listne stelje pa le za 32 funtov slame, in ker ima cent listja toliko vodenega v sebi, da cent takega listja dá le 45 funtov dobre suhe stelje, se vidi iz tega očitno, da 14 funtov in pol ozimne slame popolnoma nadomestuje cent listne stelje. Če se dalje pomisli, da se mora taka stelja domú spraviti včasih z velikim trdom, in da zguba, ki jo gojzd terpi, ker se mu s steljo njegov gnoj jemlje, dosti preseže dobiček, ki doletí gospodarja s to steljo. — Če se vse to pomisli, ne bomo ropali gojzdov presilno.

Vertnarske skušnje.

(Kako breskve, mandeljne in marelice obrezovati). Na kaj naj vertnar pri breskvi sploh pazi? Breskvi ne smé preveč zarodnega lesa pušati. Ona poganja dolge zarodne mladike, na katerih se le enojni cvetni popki nahajajo; ti se morajo na četerti del svoje dolgosti do tistih spijočih očes obrezati, iz katerih se boljše in rodovitniše mladike pričakujejo.

Kako obvarovati, da breskve ne zgubé preveč vej in gole ne postanejo? Če si breskev, kakor smo ravno rekli, izperva dobro ogledal, boš goljavo za- branil, ako jo porežeš, tako, da ostanejo le močne mladike. Režati jih moraš pa po primeri njih debelosti, tako, da najdebeliše za tri četert, srednje na dvé tretjini, tanke pa na polovico njih dolgosti skrajšaš.

Kako se mora breskev na lés in na zarod obrezovati? Če so sadni poganjki in listne očesa narazen, se morajo mladike vselej na lésnem očesu skrajšati; če so pa sadne mladike s trojnimi očesi nastavljene, takrat je srednje okó vedno listno ali lésno okó, in vejica se mora pri trojnem očesu odrezati. Sadni popki se morajo pa varovati. Vsi šibkeji odrastki, naj so na lanski obrezi ali na močnih letnih mladikah, se morajo odrezati.

Kako gré marelice in mandeljne obrezovati? Ravno tako naj se s marelico in mandeljnomo ravná, ker marelica in breskva ste si v rasti kakor brat in sestra.

(Kako pèske sejati). Od tega se je že veliko pisalo. Ta pravi, da je bolje pèske sejati v versti, uni pa, da je bolje jih sejati čez in čez po gredi.

Naj povém jez svoje skušnje.

Za pèske je vselej dobro, če se spravijo kmali v zemljo, da ne ležijo predolgo okoli. Po mojih skušnjah je pa vselej bolje, pèske sejati čez in čez po gredi, ne pa v verstah; — zakaj? Zato, ker prvič imajo drevesca potem več prostora pod zemljo in nad zemljo, so tedaj bolj na soncu in na zračnem, in zatega voljo se krepkejše sponašajo; če stojé drevesa kakor soldatje tesno v verstah, ne rastejo krepke; — pa tudi zavoljo miš je bolje pèske čez in čez saditi kakor v verstah za to, ker miši čez in čez vsejanih pèšk ne staknejo tako lahko kakor onih, ki ležé po versti; zakaj kakor hitro je miš staknila prvo pèsko, stakne lahko tudi drugo, tretjo in tako po versti vse do zadnje. Da spraviš vse pèske enako globoko pod zemljo, vzemi na lahki zemlji za pavec perstí iz grede in jo spravi na kup; potem vsej lepo enako pèske čez in čez, in poprej odvzeto zemljo posuj po njih. Kjer ni lahke zemlje in se morajo pèske v težko sejati, je bolje jih poverh grede raztrositi in jih potem s čistim pèskom za poldrugi pavec pokriti; če jih zasuješ s težko zemljo, mlade drevesca ne morejo težke odeje prebosti, in ker jo zimska moča še bolj sterdi, grejo še prej pod zlo.

Živinozdravilska skušnja.

(Kadar kravam vime oteče in terdo postane), ne obotavljaj se dolgo, da bi ovčica ali sajevca s kako